

**بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور
۲۷. دبیرخانه جنبش عدم تعهد**

مقدمه

در شهریورماه سال گذشته شانزدهمین اجلاس سران جنبش عدم تعهد در تهران برگزار شد و ریاست این جنبش نیز همزمان با آن به مدت سه سال به جمهوری اسلامی ایران واگذار گردید. با توجه به اینکه جنبش عدم تعهد تا پیش از برگزاری اجلاس تهران، فاقد یک دبیرخانه دائمی بود و از آنجا که وجود دبیرخانه نقش مهم و تأثیرگذاری در تحقق و اجرای اهداف هر نهاد و سازمان بین‌المللی دارد، با هدف تسهیل روند تأمین اهداف این جنبش، برای تأسیس آن اقداماتی صورت گرفت. لذا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور برای اولین بار ذیل اعتبارات «نهاد ریاست جمهوری» ردیف مشخصی برای «دبیرخانه جنبش عدم تعهد» در نظر گرفته شد و بودجه‌ای معادل یکصد میلیارد ریال به آن اختصاص یافت.

اما با روی کار آمدن دولت یازدهم، در راستای سیاست‌های انقباضی دولت جدید و همچنین کاهش موازی‌کاری در نهادهای دولتی، تصمیم گرفته شد که دبیرخانه از نهاد ریاست جمهوری منفک شده و وظایف آن به معاونت بین‌الملل وزارت امور خارجه واگذار گردد.

بررسی بودجه دبیرخانه جنبش عدم تعهد

برای بررسی میزان کاهش یا افزایش بودجه دستگاه‌ها لازم است لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ با قانون بودجه سال جاری مقایسه شود، اما به دلیل دسترسی نداشتن به قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور تنها می‌توان لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ را با پیش‌نویس قانون بودجه سال ۱۳۹۲ مقایسه کرد تا امکان مقایسه فراهم شود. با توجه به این مطلب، بررسی بودجه پیشنهادی دبیرخانه جنبش عدم تعهد، نشان می‌دهد که:

۱. هنگام ارائه لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ بسیاری از کارشناسان بر این عقیده بودند که بودجه پیشنهادی این دبیرخانه با نوع فعالیت‌های آن در مقایسه با دبیرخانه‌های مشابه در تهران مانند دبیرخانه اتحادیه بین‌المجالس، تناسبی ندارد. با توجه به این مسئله، دولت یازدهم در لایحه بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۳ برای این دبیرخانه بودجه‌ای معادل ۲۰ میلیارد ریال، یعنی بودجه‌ای را با ۸۰ درصد کاهش نسبت به پیش‌نویس قانون سال قبل در نظر گرفته است.

جدول ۱. مقایسه تطبیقی بودجه دبیرخانه جنبش عدم تعهد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ و پیش‌نویس قانون بودجه سال ۱۳۹۲

جمع			تملك دارایی‌ها			جمع هزینه‌ها			عنوان دستگاه	كد دستگاه
رشد	لایحه ۱۳۹۳	پیش‌نویس قانون ۱۳۹۲	رشد	لایحه ۱۳۹۳	پیش‌نویس قانون ۱۳۹۲	رشد	لایحه ۱۳۹۳	پیش‌نویس قانون ۱۳۹۲		
-۸۰	۲۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	-۸۰	۲۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	دبیرخانه جنبش عدم تعهد	۱۹-۱۰۱۰۰۰

۲. از آنجا که یکی از وظایف مهم وزارت امور خارجه به عنوان متولی اصلی سیاست خارجی کشور بررسی، برقراری، تنظیم، حفظ و توسعه روابط سیاسی با سایر دولت‌ها و سازمان‌های سیاسی بین‌المللی و نظارت و اشراف بر سایر روابط خارجی و همچنین فراهم آوردن زمینه‌های مناسب برای انجام وظایف سازمان‌های بین‌المللی در ایران است، بدین منظور فعالیت دبیرخانه جنبش عدم تعهد در نهاد ریاست جمهوری نوعی موازی‌کاری در سیاست خارجی کشور محسوب می‌شود و به همین دلیل دولت یازدهم تصمیم به انتقال مسئولیت آن به وزارت امور خارجه گرفت.

در این راستا آقای ترکان مشاور رئیس‌جمهور که مسئولیت دبیرخانه جنبش عدم تعهد را برعهده دارد، اواخر شهریورماه ۱۳۹۲ اظهار داشت که «این دبیرخانه در نهاد ریاست جمهوری منحل شده است و وظایف و مأموریت‌های این دبیرخانه با تصویب رئیس‌جمهور به معاونت حقوقی و بین‌الملل وزارت امور خارجه محول شده است و این معاونت براساس وظیفه ذاتی خود در حوزه‌های بین‌المللی کشور، امور مربوط به فعالیت‌های جنبش عدم تعهد را از طریق سازمان‌ها و معاونت‌های مسئول خود پیگیری خواهد کرد».

این درحالی است که دبیرخانه جنبش عدم تعهد همچنان در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ زیرمجموعه نهاد ریاست جمهوری ردیف بودجه جداگانه‌ای را به خود اختصاص داده است.

همان‌طور که در گزارش بررسی لایحه بودجه دبیرخانه جنبش عدم تعهد در سال گذشته بیان شده بود، بودجه ۱۰۰ میلیارد ریالی برای دبیرخانه‌ای تازه تأسیس بیش از اندازه و غیرمتعارف به نظر می‌رسید. بنابراین کاهش ۸۰ درصدی بودجه این دبیرخانه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ اقدامی مناسب به‌شمار می‌رود. اما این سؤال همچنان باقی است که با توجه به تأکید دولت یازدهم مبنی بر واگذاری وظایف این دبیرخانه به وزارت امور خارجه، به چه دلیل بودجه پیشنهادی برای آن در سال ۱۳۹۳ به زیرمجموعه‌های این وزارتخانه منتقل نشده است و همچنان در زیرمجموعه نهاد ریاست جمهوری قرار دارد؟

جدول ۲. بودجه پیشنهادی دبیرخانه جنبش عدم تعهد ذیل نهاد ریاست جمهوری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

کد دستگاه	عنوان دستگاه	هزینه				
		جمع	اختصاصی	هزینه عمومی		
				جمع	سایر	حقوق و مزایا
۱۰۱۰۰۰	نهاد ریاست جمهوری	۴,۲۱۶,۰۱۳	۱,۶۴۵,۵۳۰	۲,۵۷۰,۴۸۳	۲,۲۱۶,۲۴۴	۳۵۴,۲۳۹
۱۹	دبیرخانه جنبش عدم تعهد	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰
	جمع	۴,۶۳۹,۳۶۳	۴۲۳,۳۵۰			

بنابراین نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی لازم است نسبت به بررسی و تصویب بودجه این نهاد حساسیت داشته و سازوکارهای مقتضی را برای نظارت بر اعتبارات تخصیصی به دبیرخانه جنبش در نظر بگیرند.